

Зацікавленість клієнтів у надійному і зручному засобі розрахунку стимулює діяльність вітчизняних банків у наданні різноманітних якісних послуг і продуктів та значно впливає на зростання банківської конкуренції за нові сегменти ринку карткового бізнесу. Проте на розвиток безготівкових розрахунків із використанням платіжних карток негативно впливають такі фактори [1 – 4]:

- низький рівень купівельної спроможності населення;
- недостатній рівень розвитку інфраструктури обслуговування платіжних карток;
- значні капіталовкладення для впровадження карткових розрахунків;
- додаткові витрати торговців на придбання та обслуговування обладнання, навчання персоналу;

не всі банки зацікавлені щодо повного переходу населення до платіжних карток. Це можна пояснити тим, що з одного боку, комісія за зняття готівки у власній мережі банкоматів дорівнює нулю, а з іншого – жодна з фінансових компаній не може своєю інфраструктурою цілком задовольнити потреби власників своїх карт;

- ще одним недоліком є проблема дорогого пластику;
- недосконалість законодавчої та нормативної бази щодо регулювання операцій з використанням платіжних карток.

Отже, можна зробити висновок, що розглянуті проблеми суттєво впливають на розвиток ринку платіжних карток, та для подолання визначених негативних аспектів його функціонування було запропоновано такі заходи:

- підвищити ефективність карткових технологій за допомогою маркетингу фінансових послуг із забезпечення торговельно-сервісних підприємств консультаціями, безоплатного надання витратних матеріалів та обладнання протягом усього періоду співпраці;

- проводити навчання персоналу з метою підвищення компетентності працівників;
- максимально захистити банківську платіжну систему від несанкціонованого доступу комп'ютерних мереж банку;

- спростити або вдосконалити механізм користування платіжними картами, оскільки для деяких груп населення цей механізм є не дуже зручним;

- розширити мережу безготівкових банківських пристроїв, а особливо у торговельних мережах.

Запропоновані заходи є необхідними, оскільки український картковий ринок дуже динамічний: змінюються лідери, з'являються нові продукти і технології, незмінним залишається лише одне – він швидко розширюється за рахунок нових держателів карток, емітентів і точок обслуговування.

Наук. керівн. Єрмейчук Р. А.

Література: 1. Васильченко З. М. Розрахунки платіжними картками в Україні: стан, проблеми та перспективи / З. М. Васильченко, А. В. Демченко // *Фінанси України*. – 2010. – № 1. – С. 74–83. 2. Загурський О. Розрахунки платіжними картками / О. Загурський // *Дебет-Кредит*. – 2011. – № 50. – С. 115–125. 3. Єрохіна Н. А. Електронні гроші в платіжній системі держави / Н. А. Єрохіна // *Фінанси України*. – 2010. – № 3. – С. 134–139. 4. Лазепко І. Безготівкові розрахунки / І. Лазепко // *Дебет-Кредит*. – 2006. – № 50. – С. 99–114. 5. Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

Войцеховська І. Г.

УДК 336.77

Магістр 1 року навчання
фінансового факультету ХНЕУ

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто та досліджено сучасний стан банківського кредитування в Україні. Проаналізовано зміни у структурі кредитних вкладень. Визначено основні напрями вдосконалення кредитної діяльності вітчизняних банків.

Аннотация. Рассмотрено и исследовано современное состояние банковского кредитования в Украине. Проанализированы изменения в структуре кредитных вложений. Определены основные направления совершенствования кредитной деятельности отечественных банков.

Annotation. The article describes and examines the current state of bank lending in Ukraine. The changes in the structure of credit investments are analyzed. The main directions of improving the credit activity of domestic banks are determined.

Ключові слова: банківський кредит, кредитна діяльність, кредитний ризик.

© Войцеховська І. Г., 2013

Ефективна організація кредитної діяльності банків відіграє важливу роль для банків України, оскільки більшу частину активів банківської системи представлено саме кредитними вкладеннями. Зважаючи на сучасні проблеми функціонування комерційних банків в умовах виходу з економічної кризи, зростає актуальність питань пов'язаних з банківським кредитуванням.

Проблеми кредитної діяльності банків досліджуються багатьма науковцями серед яких необхідно відмітити таких українських вчених: як Лагутін В. Д., Стойко О. Я., О. Дзюблук, Ковальов М. Н., Луців Б. Л., російських вчених: Лаврушин О. І., Белоглазова Г. Н. [1 – 7]. Проте на сучасному етапі розвитку банківської системи України вони залишаються актуальними і потребують нових розробок.

Основною метою статті є дослідження розвитку банківського кредитування у сучасних умовах.

На сучасному етапі економічного розвитку одним із важливих шляхів виходу України з кризового стану займає вдосконалення та подальший розвиток банківського кредитування. Підвищення ефективності банківського сектору країни – одна з актуальних, гострих і складних проблем, яка існує на сьогоднішній день.

Беручи до уваги статистичні дані НБУ [8] останніх років стає помітним сповільнення темпів розвитку кредитування в Україні у період економічної кризи. У 2008 році обсяги виданих кредитів становили 734 млрд грн, у 2009 р. – 723 млрд грн. З 2010 р. спостерігається відносне зростання обсягів кредитування і на кінець року обсяги виданих кредитів становили майже 733 млрд грн. Кредити надані банками на кінець 2011 р. становили 801 млрд грн, а темп їх приросту 9,4 % у річному обчисленні, порівняно з 1,3 % на кінець 2010 р. Динаміка обсягів кредитування в Україні зображена на рис. 1.

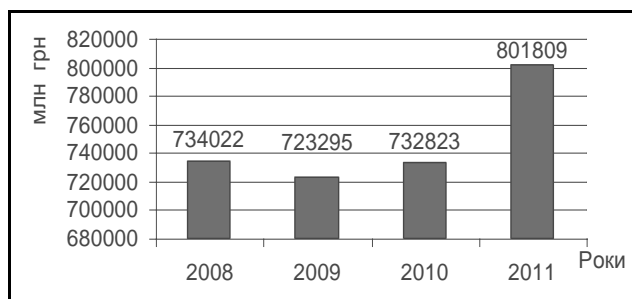

Рис. 1. Обсяги виданих кредитів в Україні за 2008 – 2011 рр.

Як видно спостерігається стабілізація кредитування в Україні, що свідчить про загальну тенденцію до розширення кредитного ринку.

Особливої уваги заслуговує надання банками кредитів за секторами національної економіки (рис. 2). Темпи приросту кредитів, наданих нефінансовим корпораціям, становили 14,9 % у річному обчисленні, а кредитів, наданих домашнім господарствам – 4 % [8].

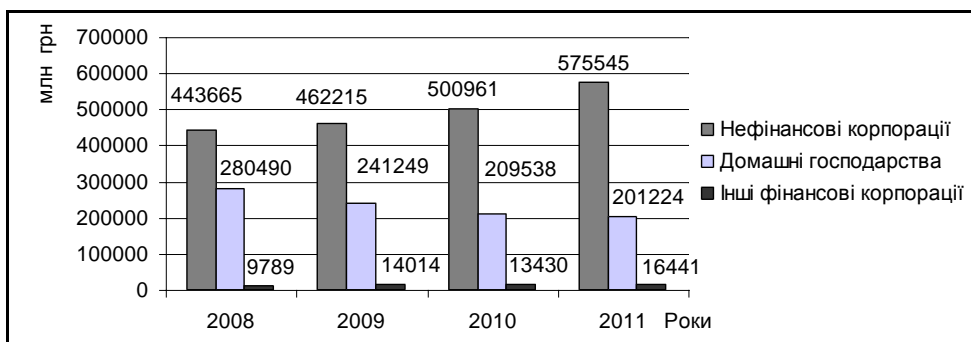

Рис. 2. Надання банками кредитів за секторами національної економіки в Україні за 2008 – 2011 рр.

Слід зазначити, що банківські кредити виступають не тільки одним із джерел залучених коштів для підприємств, але є і певним економічним індикатором, за допомогою якого можна говорити про переважний розвиток того чи іншого сектору національної економіки. Як видно з рис. 2, за рахунок кредитів набув значного розвитку сектор нефінансових корпорацій. Нефінансові корпорації – це суб'єкти підприємництва, які здійснюють діяльність з виробництва продукції, реалізації товарів та надання різних послуг, тобто це суб'єкти підприємництва реального сектору економіки. Сектор домашніх господарств навпаки зазнав скорочення кредитування. За умови все ще нестабільного фінансового стану позичальників, посилення вимог до них, по зростаючій простроченій на високому рівні проблемній заборгованості протягом усього аналізованого періоду спостерігається тенденція зменшення кредитів, наданих сектору домашніх господарств. Це має негативний вплив, оскільки щоб забезпечити раціональне співвідношення між попитом і пропозицією товарів і послуг на

внутрішньому ринку, необхідно встановити адекватну пропорцію кредитування суб'єктів підприємства та домогосподарств [4].

Банківське кредитування в Україні впливає на національну економіку. Але варто зауважити, що розвиток кредитних відносин зумовлений низкою проблем, основними з яких є: складна процедура отримання кредиту; чинник страху "життя в борг"; недостатня державна підтримка ринку кредитування; існуючі недоліки у сучасних системах оцінки кредитоспроможності позичальників; відсутність знань про процедуру отримання кредиту; високі відсоткові ставки; відсутність чіткої законодавчої регламентації кредитних відносин; низький рівень довготермінового та інвестиційного кредитування [5].

Для ефективного розвитку кредитної діяльності банкам України, необхідно:

по-перше – вдосконалити регулятивну базу, в тому числі закони, котрі захищають права кредиторів;

по-друге – банкам варто покращити методики оцінки кредитоспроможності позичальників, з метою зниження ризиків неповернення кредитів, основний акцент при прийнятті рішення про надання кредиту необхідно робити на кредитну історію та аналіз доходів і, лише в останню чергу, на забезпечення;

по-третє – забезпечити дотримання принципів, пов'язаних з умовами банківського кредитування та здійснити адаптацію міжнародного досвіду кредитування до української банківської практики;

по-четверте – банки мають визначити основні напрями розробки методологічних підходів, щодо управління кредитними ризиками, зокрема планувати розподіл кредитних вкладень на довгостроковий період, в основу якого буде покладено зважену кредитну політику, об'ґрунтовану загальноекономічними умовами, а не метою агресивного захоплення ринку.

Спираючись на зазначені заходи, можна сподіватись на оздоровлення національної економіки.

Наук. керівн. Міщенко О. Г.

Література: 1. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика : навчальний посібник / В. Д. Лагутін. – К. : Знання, 2002. – 215 с. 2. Стойко О. Я. Банківські операції / О. Я. Стойко. – К. : КУНЕС, 2002. – 258 с. 3. Дзюблюк О. В. Банківські операції / О. В. Дзюблюк, Н. Д. Галапуп, І. С. Кравчук ; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Вид. ТНЕУ "Економічна думка", 2009. – 696 с. 4. Ковальов М. Н. Кредитування: теорія і практика : навч. посібн. / М. Н. Ковальов. – К. : Т-во "Знання", 2000. – 215 с. 5. Луців Б. Кредитно-інвестиційна діяльність банків України / Б. Луців // Світ фінансів. – 2008. – № 1. – С. 14–21. 6. Лаврушин О. И. Банковское дело: современная система кредитования : учебное пособие / О. И. Лаврушин, О. Н. Афанасьева, С. Л. Корниенко. – М. : КНОРУС, 2007. – 264 с. 7. Белоглазова Г. Н. Деньги, кредит, банки / Г. Н. Белоглазова. – М. : Высшее образование, 2009. – 392 с. 8. Річні звіти НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Publication/an_rep.htm. 9. Кириченко О. А. Банківський менеджмент : навч. посібн. / Кириченко О. А. – К. : Вид. "Знання-Прес", 2008. – 438 с.

Степанова О. В.

УДК 336.71

Студент 4 курсу
фінансового факультету ХНЕУ

ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНКИ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Анотація. Розглянуто сутність поняття якості кредитного портфеля банку. Розроблено та реалізовано алгоритм побудови інтегрального таксономічного показника оцінки якості кредитного портфеля банку та запропоновано рекомендації щодо її покращення.

Анотация. Рассмотрена сущность понятия качества кредитного портфеля банка. Разработан и реализован алгоритм построения интегрального таксономического показателя оценки качества кредитного портфеля банка предложены рекомендации по ее улучшению.

Annotation. The paper focuses on the essence of the concept of a bank loan portfolio quality. The algorithm of construction of an integrated taxonomic index of assessing the quality of a bank loan portfolio has been developed and implemented and recommendations for its improvement have been given.

Ключові слова: кредитний портфель, якість кредитного портфеля, інтегральна таксономічна оцінка, вектор-еталон.

© Степанова О. В., 2013